

Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti

Příloha č. 2 Minimálního preventivního programu pro školní rok 2023/2024

1. Základní ustanovení

- a. Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- b. S žáky ohroženými školní neúspěšností pracují výchovná poradkyně, metodik prevence, speciální pedagog, sociální pedagog, školní psycholog, terénní pracovník a kterýkoli další pedagogický pracovník.
 - i. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťují žákům s SVP poskytování doporučených podpůrných opatření.
- c. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu.
 - i. Vyhodnocují příčinu zhoršení prospěchu a v případě potřeby je vypracován Plán pedagogické podpory.

2. Žáci ohrožení školním neúspěchem

- a. Neúspěchem ve škole mohou být ohroženi:
 - i. žáci se speciálně vzdělávacími potřebami,
 - ii. žáci, kteří zahájili plnění povinné školní docházky,
 - iii. žáci, kteří přestoupili na 2. stupeň ZŠ,
 - iv. žáci, kteří přešli z jiné ZŠ,
 - v. žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci,
 - vi. žáci, u kterých nastala změna rodinné situace,
 - vii. žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky.
- b. Neúspěch ve škole se může projevit neprospěchem, závadovým chováním – porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.

- c. V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce spolu s třídním učitelem a projedná na schůzce ve škole se zákonnými zástupci neprospívajícího žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě potřeby či zájmu je nabídnuto neprospívajícímu žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP.

3. Problémy žáků ve výuce

- a. Školní neúspěšnost se projevuje jak ve vyučování, tak v domácí přípravě a v některých případech se u neúspěšných žáků projevují i další obtíže.

b. Problémy žáka ve vyučovací hodině:

- i. nerozumí výkladu,
- ii. neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty,
- iii. nestíhá zapisovat podle výkladu,
- iv. nedokáže určit, co je podstatné,
- v. neumí se soustředit,
- vi. opakovaně je v práci vyrušován spolužáky,
- vii. problémy komunikace s vyučujícím,
- viii. strach z vyučujícího,
- ix. nejeví zájem o výuku, v hodině nepracuje, nechce pracovat a rozptyluje svoje spolužáky – odmítá nabízenou pomoc vyučujících.

c. Problémy s domácí přípravou:

- i. slabá vůle (nedokáže se přinutit k domácí přípravě),
- ii. nedostatek návyků pro samostudium (neumí vybrat důležité, učí se z paměti,
- iii. bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení),
- iv. neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní, obava sdělit, že něčemu nerozumí,

d. Ostatní problémy ovlivňující kvalitu studia:

- i. dlouhodobé zdravotní problémy,
- ii. změna bydliště, dojíždění,
- iii. problémy v rodině (rozchod rodičů, úmrtí jednoho z rodičů, špatná ekonomická situace rodiny),
- iv. stres z neprospěchu,
- v. útěky před problémy,

vi. problémy v sociálním prostředí vrstevníků.

4. Formy práce s neúspěšným žákem

- a. Jednotlivé kroky, které zahrnují jednotný systém práce pedagogických pracovníků s neúspěšnými žáky:
 - i. identifikovat potíže žáka včetně snahy o odhalení příčin školní neúspěšnosti (vyučující ve spolupráci s odbornými pracovníky ŠPP – např. depistáže, pozorování, individuální práce s žákem),
 - ii. komunikace se zákonným zástupcem a podpora při zajištění odborných vyšetření či zprostředkování jiných vhodných podpůrných opatření (např. doučování, logopedická péče atd.),
 - iii. spolupráce s PPP a SPC v případě specifických poruch učení, spolupráce s odborníky ze zdravotnictví v případě obtíží psychických či jiných zdravotních potíží (konzultace s těmito odborníky včetně osobních šetření a depistáží ve škole),
 - iv. individuální přístup ke každému žákovi, posilování vnitřní motivace a přizpůsobení se možnostem každého žáka s ohledem na celkovou situaci v rodině.
- b. U žáků se specifickými poruchami učení, zdravotního znevýhodnění jsou voleny speciálně pedagogické metody na základě doporučení z PPP či SPC, nejčastěji reedukace nebo individuální doučování žáků, tvorba pedagogického plánu podpory nebo IVP.
- c. U žáků s celkovou sníženou kognitivní schopností se pracuje dle IVP, žákům se stanoví základní rámec učiva (minimální pedagogické výstupy), podpora motivace a hodnocení dílčích úspěchů.
- d. U žáků sociálně znevýhodněných se klade důraz na spolupráci s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu.
- e. Další formy a postupy práce s neúspěšným žákem:
 - i. stanovení přiměřeného obsahu učiva,
 - ii. doučování žáků, individuální konzultace mezi žákem a vyučujícím nebo mezi žákem a pracovníkem ŠPP,
 - iii. formy a druhy zkoušení odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci,
 - iv. v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka a na dílčí pokroky

- v. zadávání pravidelných úkolů vycházející ze stanoveného obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu učiva,
- vi. použití podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
- vii. používání podpůrných pomůcek - přehledy, tabulky, kalkulačky – dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,
- viii. chyba není považována jako selhání schopností žáka, ale učíme žáka s chybou pracovat.

5. Postupy řešení problémových situací

a. Zahájení povinné školní docházky:

- i. využití pozitivní motivace – zažívání úspěchu,
- ii. hodnocení žáků vzhledem k jejich osobnímu pokroku, nesrovnávat s nastavenou laťkou, každé dítě je na školu jinak připraveno,
- iii. pokud dítě začne selhávat, je třeba co nejdříve zjistit, proč selhává a podpořit ho,
- iv. komunikace se zákonnými zástupci, nastavení pravidel spolupráce.
- v. pokud dítě výrazně selhává – nutná přesná diagnostika příčin problému, konzultace se školním psychologem, vyšetření v PPP, SPC

b. Přejít žák na druhý stupeň:

- i. dopřát čas na adaptaci,
- ii. komunikace mezi učiteli - 1. a 2. stupeň – předávání zkušeností, jak žáci pracovali, jaká byla pravidla hodnocení, jak se řešily různé problémové situace,
- iii. adaptační bloky – vždy na začátku září, učitel své žáky lépe pozná, společně zažijí něco příjemného, což podpoří vzájemnou důvěru.

c. Změna školy:

- i. změna školy znamená změnu školního vzdělávacího programu – soulad musí zajistit vyučující,
- ii. vyučující nemusí žáka vše doučit (za změnu školy je zodpovědný zákonný zástupce), ale je vhodné žákovi vytvořit podpůrnou síť – komunikace učitel – rodič – žák informovanost, jak žák zvládá adaptaci atd.

d. Nemoc, zvýšená omluvená absence:

- i. při dlouhodobé nemoci je nutná úzká spolupráce se zákonnými zástupci, zajistit doplnění učiva, ulehčit návrat žáka po nemoci do školy – plán doplnění učiva a přezkoušení,
- ii. sledovat absenci žáka – zda krátkodobé absence z důvodu návštěvy lékaře, nevolností, rodinných důvodů, nejsou pravidelné, zda se nejedná o konkrétní dny v týdnu.

e. Změna situace v rodině:

- i. sledujeme nejen velmi slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování – nutné vždy řešit – informovat výchovného poradce, členy ŠPP.

f. Špatná sociální situace:

- i. ohlídat, aby se dítě nestalo terčem posměchu,
- ii. řešit problém s rodiči,
- iii. v případě přetrvávajících problémů oznámit situaci ŠPP,
- iv. nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi.

g. Závadové chování, záškoláctví:

- i. porušení Školního řádu nepřehlížet,
- ii. pokud nepomůže prevence, závadové chování řešit v souladu se Školním řádem,
- iii. důsledné řešení zvýšené omluvené absence, hlášení výchovnému poradci dle stanovené metodiky pro záškoláctví.